

Addawlat ən Nijər

Minitər wan təttit ən cugas

**Assagawar ən jafon wan
tassagh ən ghər addawlatten
(JICA)**

Teghare ən təttit ən ghorasan ən Sahel dagh addawlat ən Nijər (EDOS)

**Əlkəttab n-asəlməd n-əsshəghəl ən təkarkart
(Fanfo, motər, arak ab wan təkse)**

**Edag wan ghər addawlatten wan Jafon əd
aggamay ən masnat n-agayak (JIRCAS)**

Yətiwaktab

Akhmad Abubakar

October 2008

TANAMARAK

TANAMARAK	3
I. ƐDDELIL ƐD ARAT WINAS ƐTIWARA DAGH ƐLKƐTAB.....	4
II. ADABARA ƐS TƐKARKART	4
2.1. Təkarkart əd arakab əs təkse	4
2.1.1. Samalan əd igi n-əsshəghəl əs təkarkart	4
2.1.2. Ɛkkənni ən təkarkart.....	5
2.1.3. Tənfa əd iban tənfa ən təkarkart	6
2.1.4. Arakab əs təkse	6
<i>2.1.4.1. Asənəfrən təkse n-agam</i>	<i>7</i>
<i>2.1.4.2. Tamədənt n-əmudaran win təkarkart.....</i>	<i>13</i>
2.2. Mutər wan agam n-aman.....	13
<i>2.2.1. Samalan ən mutər wan agam n-aman.....</i>	<i>14</i>
<i>2.2.2. Arat n-əsshəghəl wan amakno ən mutər :.....</i>	<i>18</i>
<i>2.2.3. Təməwit n-igi n-əsshəghəl əd mutər wan agama man</i>	<i>19</i>
<i>2.2.4. Tənfa əd iban tənfa ən mutər wan agama man.....</i>	<i>22</i>
2.3. Fanfo wan awedum (Niya əd kokari).....	22
<i>2.3.1. Samalan win niya əd kokari.....</i>	<i>22</i>
<i>2.3.2. Ɛsshəghəl ən Niya əd kokari.....</i>	<i>23</i>
<i>2.3.3. Akənni ən Niya əd kokari</i>	<i>23</i>
<i>2.3.4. Tənfa əd iban tənfa Niya əd kokari</i>	<i>24</i>
III. DOKITAN WIN ASSHISWI.....	24
3.1. Igət.....	24
3.2. Tənfa əd iban tənfa n-asshiswi.....	25

TANAMARAK

Ɛlkəttab wa n-asəlməd wər yəkməl təməwiten n-igi təkarkaren fell ənnughan nasan. Wər əsəknan udu mawan kət nasan, fell-as warge igət n-edag megh igaci n-əmagyak.

Ɛlkəttab wa yətiwaktab fell əddəmulat n-əmagyakan ən lambutan fell ashici ən masnat dagh təməwit n-əssəghəl ən lambutan.

I. ƐDDEƐLIL ƐD ARAT WINAS ƐTIWARA DAGH ƐLKƐTAB

Ɛddəlil n-əlkətab wər camos ar təttət n-əsshəghəl wan lambutan, əs ashici ən masnat n-əmagyakan win lambutan əs təməwit tan təkarkart fell agaraw ən tənfa taggət.

Idəran win ahan əlkətab wa:

- Ɛmagyakan əggarawan masnat taggət dagh igi n-əsshəghəl əs təkarkart əd ashiswi ən lambutan;
- Agaraw ən tənfa tan lambutan toca.

II. ADABARA ƐS TƐKARKART

2.1. Təkarkart əd arakab əs təkse

2.1.1. Samalan əd igi n-əsshəghəl əs təkarkart

Təkarkart tamos arat yitiwaz dayan dagh amadal ən Egadaz, təllat :

- 2 təgəttawen cin akabal (təkarkart kət nət) winas əqqanat 2 təkarkartnat cin maddornin iyyat s-affala, iyyan əs eras;
- 2 təgəttawen n-eshik cin uduf ən təkarkart s-aləqqam;
- 2 təgəttawen cin uduf ən təkarkart əs cisəgwən;
- 1 təgəttaw n-ashik z-agrət fell anu was əsanat 2 təgəttawen cin təkarkart.

Ak arat yiqqan əs ighuran (əlmisal 50 n aghan yamosan tawadak tawadak). Təkarkart tadəw fawda ə saga yillan udukat 40 har 50 litar ogar tan fell as yilkan əs təkse tan arakab n-aman.

Igi n-aga

Aga yilla edag iguz n-aman, tazəngəz, awiki əd əshin ighuran iyyan wa məqqəran əd wa məddəran. Aghan wa məqqəran yiqqan fell taganze edag was təqqan aga, təggaz fell təkarkart s-affala tokay har dagh tadist ən təkse dat tattab, agat ashik yilan udukad ən mətər 1 əs təzəgrət yi shasag-du aga əd tamaghla n-aman dagh aghalal.

Aghan wa məddəran yəqqan dagh tazəngəz n-aga edag di ad ənaghalan aman dagh aghalal əkkən ifanghalan. Əsshəghəl wa kənət wər əra ar awədum. Iyyan arat wa haddan iman nət as ətaggu.

Əkkəni n-aga əd tazəngəz nət awədum iyyan was ətaff təkse edag di as ətawagu, əsshəghəl.

2.1.2. Əkkənni ən təkarkart

Aksəd ən təkarkart əd əkkənni ən təkarkart əlməsəl :

Ashəggər aratan wiyad dagh adanan ən təkarkart	Olagh	Aksəd	Tarrayan n-anakno
Asawad dagh təkarkart	Tolagh	Tərza	Asəmməti
Asawad dagh aga	Wər təlla	Aman əgamadar	Azamay megh asəmməti
Asawad dagh tuksay	<ul style="list-style-type: none"> • Ma təfragh • Ma təbdad • Wər tasohat 	<ul style="list-style-type: none"> • A təfrəgh • A təbdəd • Təraze (alwaq iyyan s-tətəgaz tamade) 	<ul style="list-style-type: none"> • Səbdədad fell təksay • Sətkərat
Əswədat dagh ighuran	<ul style="list-style-type: none"> • Wər əlla lahan 	<ul style="list-style-type: none"> • Yiriza • Yila lahan 	Əkkəsət ighuran win wər n-olegh

2.1.3. Tənfə əd iban tənfa ən təkarkart

Tənfawen ən təkarkart amosan :

- Ilalan n-igi təkarkart ahan edag kul imagyakan əfragan agaraw n-ilalan fell igi təkarkart.
- Təkarkart təfrag igi summos elan 5;
- Təfreg asshiwi 0,50 har 0,75 n- əkyar Əd təkarkart;
- Wər tara aytedum win aggotnin fell asshiwi;
- Wər tara ilalan win aggotnin (widi, isans, buji əd wiyyad ilalan);
- Aga yəfrag igi n-awatey iyya.

Təmkhacir iyyad tan iban masnat n-igi əsshəghəl əs təkarkart megh iban unun ən təkse fell –as yitakkal alwaq.

2.1.4. Arakab əs təkse

Təkarkart tamos arat was yirakab təkse. Yahor attagim lassafi gər təkse ta təkkat arakab. As təkallam təkse ta təkkat arakab megh igi n-əsshəghəl, awədum y-əkkal alwasshi məqqəran. Dagh Nijər, aeakab wan təkse tamos ənnugh wa olaghan dagh əsshəghələn win lambutan:

- Imagyakan lambutan wər əlan azruf;

- Igət n-imagyakan dagh idaggan win maddornin əd iban n-agaraw ən tənfa dagh edag;
- Imagyakan wər əggan teghare tolaghat.

Dagh ənki aharay wan aghiwan (azgar, ajad, əd əmmos) amosan aghorawa cighurad ciyyad fell əsshəghəl n-amadal, agay əd arakab n-aman.

2.1.4.1. Asənəfrən təkse n-agam

1. Azgar:

a) Azgar yamos əmudar wa yazaran wan arakab ən təkarkart. Dagħ amadal n-adar tan majiya, azgar wan azawagh, gudali megh delli. Fell arakab ən təkarkart, əmudar yahor:

- Əsahat, guzulan;
- Əlan issan, yiniwan;
- Əlan idaran əsohatnin, win gozlolnin;
- Əllan tadmar tolaghat yisanfass s-olugh.
- Yillan idaran olaghnin, əd əzadan gozlolnin win hossosnin;
- Yədrar, yonan;
- Yillan 3 elan; təfragam məzdiyət n-elan n-azgar dagħ isenan nət.

Azgar yamos əmudar:

- Yillan cighurad;
- Təttay net wər təzuwat;
- Yitagu isshəghəl olaghan solan;
- Yirakab s-ulugh; əmagyak yifrag adas yagu iffəllida;
- Əmos yiskha igi n-azrof wa yaggən dagħ əssuk.

Azgar yila wiyyad lahan əmosnin:

- Wər ola əd ayis megh ajad;
- Wər yila masnat ənkan ayis megh ajad;
- Wər yila təkəle tərmađ, tətrab ənun nət əzuwat.

Azgar n-arakab yahor əd ənun dagħ alwaq :

- Yahor d-igi citgit əd təsay cibalan; awiyat əmudar faw əs sarwis wan hərwan;

- Aziwat əmudar ghər tallit iyyat har karadat elan 3; azat əmudar dat tamərt tan konakan; tətawagu dagh cikənden, megh təwaghne ciken; ənkədat taraghla n-azni əd əzuf wan tetanes əmos əsshəghəl yiga dagh tajargan, dəffər azz, əmudar yahor əd təsanfu ən maraw adan əd summos, yahor d-agaraw ən təttay tolaghat, cikənden net ad əlkənat ammas dagh sədisat cilil.
- Aga tas aghan dagh cinjaren fell arakab əs ezighəz dagh ammas ən cinjaren egas agat ənniyat fell ma tədəsam cinjar-net: agat arat ən təzoli tadu təgmadat təmsay fell əskawan, səgliyatı, fell idaran megh cizanaten ən təzoli fell cimuzugen əs finc;
- Sununat.

b) Əttaf n-əmudar:

Əmmos taram azzam megh igi n-əjwal n-əmudar, əqqəratu. Əqqanet yita wagu is:

- Əqqan eghaf əd isək wan zalgat əs əfus wan aghəl əd ifənfanan əs ufus wan zalgat; əqqan yahor d-igi dagh iri n-əmudar. Təfragam eqqan n- eghaf n-əmudar dagh ashik əs aghan okkayan dagh iskawan;
- Əqqa, dagh təməwit tan asarad tətawagu əs wiyyad təməwitan: agat aghan dəffər əskawan, aytedum əsshin rakabar aghan ssshin rakabar aghan s dəffər megh igi aghan fell idaran win dat əs tasaga ta taram; aghan ərkəbatu əs tasaga tazəngəzt ərkəbatat dagh alwaq iyyan, awedum wan karadat y-əttəf eghaf fell əsinbugh n-əmudar.

c) Əmudar yahor əd cunan harwa wər offer arakab ən təkarkart. Ghar cunan, səlmədat-tu arakab n-ilalan. Əttawagu səmmuk wa:

- Akk əsəffərəkək yadew əd awal;
- Ayyat əmudar har yasanfu dəffər əsshəghəl;

Solan-solan əmudar yirkəb ilalan əd oghan ən təzoli. Əsshəghəlan windi əntawaggin summuk wa:

- Todra n-əsshik (har karad 3 adan);
- Təkle toghadat;
- Əsəmmətti ən təkle təkle toghadat əd təkle akkid ilaln;
- Mərdiyat n-awal;
- Mərdiyat solan-solan əlmisalan;
- Əlmədat I azgar abinbin;

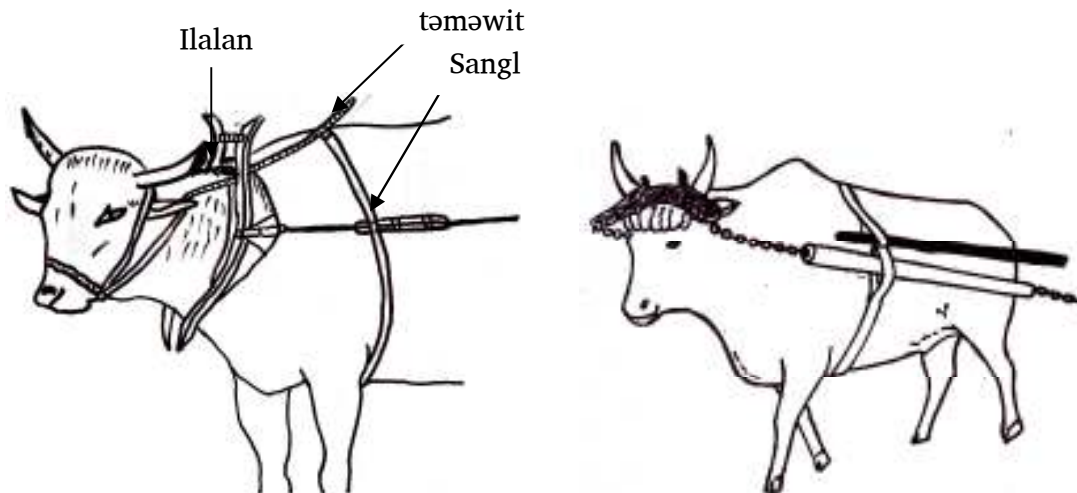
- Agat ilalan winas əlan əzuk (todra n-əsshik);
- Igi n-awal is dəffər;
- Asəlməd n-igi dəffər-dəffər əd arakab n-azgar əs dat əs ifasan.

Təfragam asəlməd n-azgar wiyyad əsshəghəl ə,kan:

- Saglat izigran əsshin;
- Arakab n-agayak (karadat 3 adan);
- Arakab n-amala,ke (karadat har əkkoz adan);
- Arakab n-amalanke wan məqqəran.

Əlmədət as iban n-əsshəghəl itawədu tətawət I əmudar samalan wiyyad. Təfragam əsshəghəl əd əmudar dagh arakab n-amalanke ta məddərat dagh tamert tan iban əsshəghələn.

Arakab n-amalanke yila təməwit toghadat: agat aladab fell ulughat. Əmmos azgar iyyan, agat əsshəghəl əd ifida iri win ajad.

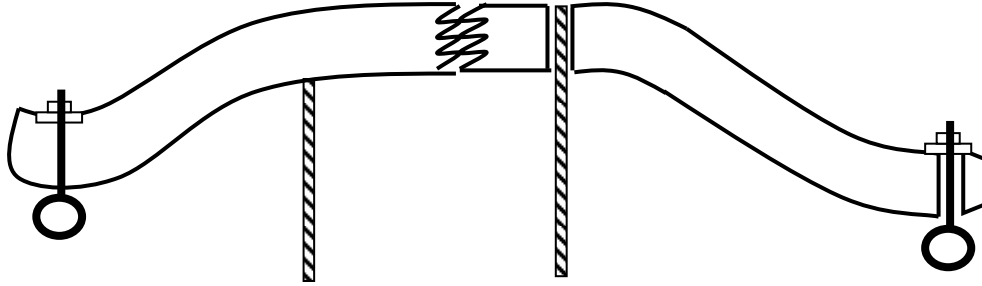

əsnatat təməwitan n-ifillida n-azgar

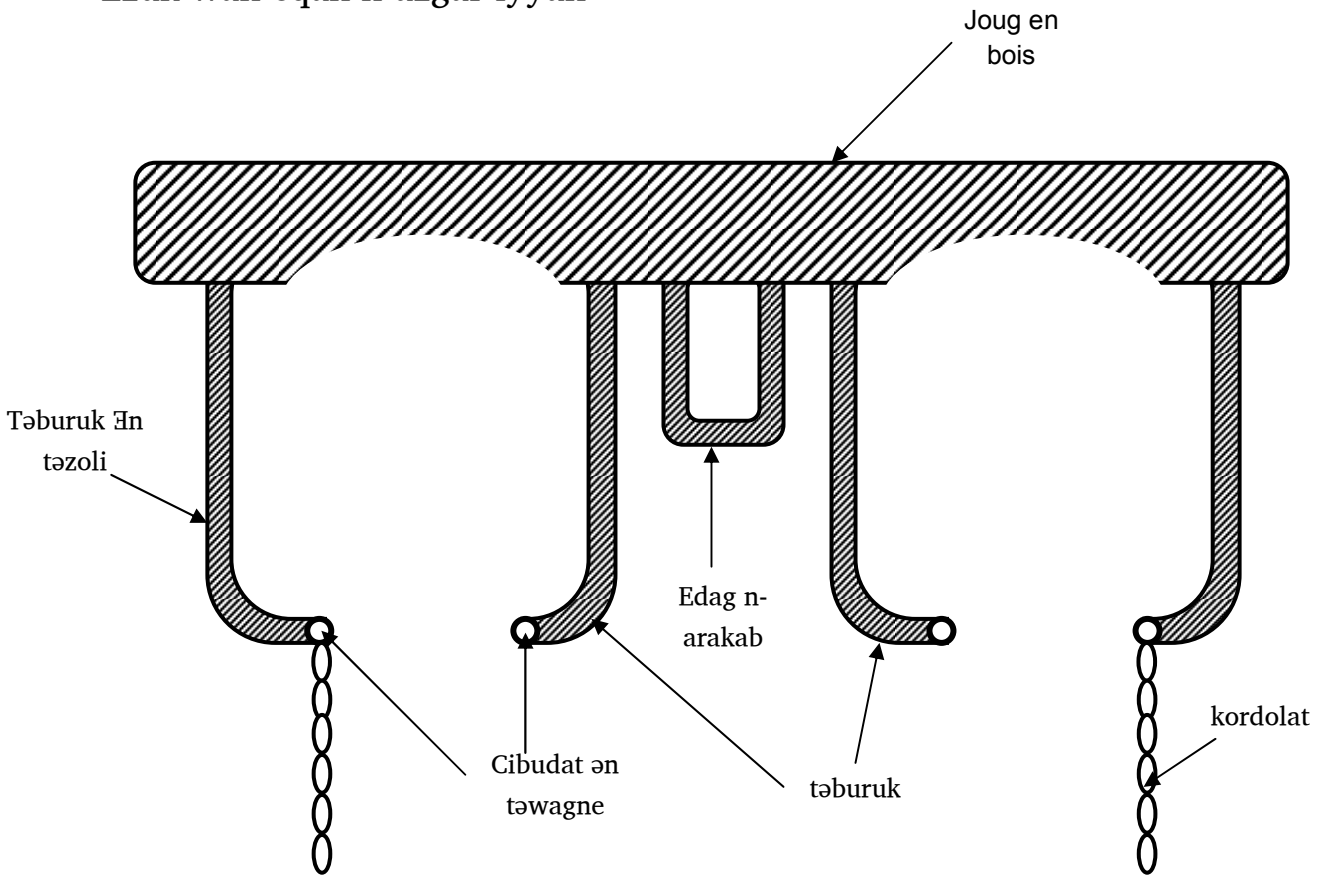
Elan ənun yaha ghər 3 har 4. Yitiwara agay I əmudar təttay s-igət dagh tamərt tan ənun əd iməglan əd təsənfit ta tolaghat. Awedum wa yikan əsshəghəl əd əmudar yahor d-assaghur ənun. Agat azgar onanan əd wa wər onan.

Əsshəghələn winas əhiran d-igi ghur unan dagh tallit iyyat (1)

- Tarrayt tan tazarat igi n-uzuk (əsshin megh karad adan 2 har 3). Fell asəlməd I əmudar agay n-ilalan – imudaran winas ewayan ilalan ahoran əd təwagne har sanatat 2awatan.

Əzuk wan eqan n-azgar iyyan

Əzuk n-arakab n-əsshin izagran

- Tarrayt tan sanatat : asəlməd ən tekle : səlmədət I imudaran tekle adewan : əməsanun yaha dat imudaran dagh tasaga nasən fell cilal. Yilali əmudaran dagh tekle fell as əwayan əzuk, əmos wər əlan əzuk, agatasan ighunan agatasan dəffər iskawan.

2. Ajad

Ajad yaha edag kul dagh Nijər. Yitaway ilalan winas əlan 50 har 100 kilogram. Arakab n-ajad yitiwazde dagh edag kul-yitawagu solan dagh agayak, taməlt, agam n-aman.

Aja& yila tənfa:

- Omudar n-aghiwan;
- Etaf net wər əzuwat;
- ajad yasohat dagh əsshəghəl ;
- ajad yasohat dagh əsshəghəl.

Ajad yilan lahan ghur arakab :

- əsahat nət təlla ədukad;
- tərmađ as ətadaz əmos təgram tərmađ;
- wər yara tərnowen megh əbus.

Ifilida n-ajad əlan :

- ilalan win iri amosan win ashik, iyyan megh eshin adewan;
- tərlik tan ashik ahan buhu wa wər n-aha wala;

3. Ayis:

Yamos əntada əmudar n-agay n-ilalan, əmudar nəməggərgas.

Azrof net iyaggen. Yicinun as yilla karad (3) elan. Yilla tənfađen aggotnin:

- Əmudar yaran məsshis;
- Yilan təmüst, fell ənkan misshis yare wəllen wərgə ənken izigran megh izdan;
- Asunun net tarmad as ottawagu;
- Yilla əttərud, yilla ləməd, tərmađ as əllamad əsshəghəl.

Ayis yilla iban tənfađen əntada:

- Yamos əmudar ləmidan, yaran arat yaggen;

- Tərmad as əfaray;
- Tərmad as ətadaz dagh əsshəghəl
- Ghur inazzan nət yitawagu azrof.

Ayis yitawagu dagh əsshəghəl fell amadal ləmədan ghur anabal ən tawagozt.

Ayis yitawagu dagh əsshəghəl əd ilalan ənka :

- Iskan wiyyad dagh iri megh əsshin əllanin eghat;
- Ifillida n-esshik əd arat ən təzoli təllat buhu wa wər n-əlla wala.

4. Alam :

Alam wər ərakub təkarkart s-igət kundaba ghur anu. Yamos əmudar was xər alesh, wər ənunu s-ulugh wər əlla əzdiyət alwaq iyyan.

Tənfawen əd iban tənfawen təkarkart n-izzigran, əgganshan, izdan, əd əmmas dagh əsullum wa.

Izzigran	Əgganshan / Ayis	Ajad	Alam
Tənfawen			
<ul style="list-style-type: none"> • Əsshəghəl olaghan • Əsshəghəl wər n-əllan iduz fell əmagyak • Igin əsshəghəl əd awdum iyyan da ifillida was ətawaggin dagh edag • Igi n-əsshəghələn winas əzuwen • Tamədin fususat • Wər əlla azrof yaggin ənkan ayis megh əmmas • Agaraw n-akh fell təmədurt n-ahiwan • Igi n-əsshəghəl əd ilalan win aggotnin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ashunun tarmad • Yilan masnat əd təmud • Yilan təmust • Yilan əturab dagh aggay n-ilalan megh anabal ən tawagoz megh agayak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Əmudar ən banan • Tərmad as əcinun • Yidrar yila əsshəghəl • Wər əlla azrof ghur inazzan net • Yaha dagh ehan kul ghur aytedam win əsuf 	<ul style="list-style-type: none"> • Wər əlla ləmud • Yilla təmust • As təghrada əsshəghəl sərəs təfrega inazan net ghur inasfawan • Yirakab təkarkart tastəwagu dagh edag kul.

Iban tənfaŋwen			
Izzigran	Ēgganshan / Ayis	Ajađ	Alam
<ul style="list-style-type: none"> • Ēttərub dagh takle eghas solan • Cinun dagh alwaq zagren yogar əgganshan əd izdan 	<ul style="list-style-type: none"> • Yila azrof ghur inazan net • Ilalan megh ifilida əknan • Wər əlan ləmud ən tərnaŋwen • Wərge tamədan kul a əttatu • Ēsshəghəl əzuwen n-əmagyak (azzal itraban) • Ifususan ghur əsshəghələn ən tawagoz wər əlla tənfa williyat as ədaz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wər fasosa dagh əsshəghəl ən cugas • Tərmađ as əfarag • Wər əra abus n-ifillida • Wər əlla wala as ədaz 	<ul style="list-style-type: none"> • Wər ənun tərmađ • Wər əlla masnat • Yila azrof yaggən ghur inazzan-net • Wərge dagh edag kul a yaha ənkan ajađ • Ifusu-san dagh əsshəghələn ən tawagoz (agayak)

2.1.4.2. Tamədənt n-əmudaran win təkarkart

Tarədənt ta tolaghat n-əmudaran win təkarkart taha təməwit ən cumin. Ēmudaran ən təkarkart wər gəmmiyan təmədənt dagh əsuf. Dagħ alwaq wan konakan, tamədənt yille s-igət egas kundaba as əmudar yilla alwaq ən tamədənt (alwaq 8 awatan dagħ əlmisal). Dagħ awelan wərtu təlla tamədənt tolaghat. Ēmagyak kundaba yigmay alunnuz I imudaran fell ashici tettay. Ētiwara igi n-alumuz dagħ tamərt tan konakan, fell tamərt tan əwallan. Təfragan asinsi lattan ən tanzan, marmaso, agabal n-enale, abora megh alkama, tulumt tan enale, alkama, megh abora. Ētiwara ashici tamədənt əs gurya wan kada, megh abora fell ashici ən cighurad.

2.2. Mutər wan agam n-aman

Təməwit tan mutər wan agam n-aman təttawagu fell alwaq zagren, mutər dagħ cighurad nasən, dagħ əlkhisab ən tesay widi əd amakno net. Yitiwara igi d-əsshəghəl əd akatab was yiwar əlkadan əmos wər təlla awedum wa yikanan mutər.

2.2.1. Samalan ən mutər wan agam n-aman

Mutər wan agam n-aman yilla aratan windi :

- Təzomi tas tättaf lallan ən mutər;
- Fanfo wan aman as ənta a ərakaban aman dagh tiyo tan asughəl n-aman;
- Mutər wan agam n-aman yila kartər, əd kulbutər, əd edag wan adu, əd edag wan solan, əd edag n-əkkas n-əhu.

Assasshela wa əntini idaggan win mutar wan agam n-aman.

Teghare ən tättit ən ghorasan ən Sahel dagh addawkat ən Nijər (EDOS)

Eadg n-amni ən tiyo

Tiyo n-asughəl n-aman

Asawad dagh tas 1

edag n-

edag n-adu

Asawad dagh tas 2

banile

Fanfo wan aman

Tiyo wan arakab

Edag n-aziziki

Asawad dagh tas 3

buji

filtr wan

edag wn kulbutər

Edag n-adu

Asawad dagh tas 4

Kartər

fanfo wan

edag n-asawad

Filtre à air

dagh affala

edag n-

edag wan

alkad wan tiyo
wan esughəl

edag wan barile

mutər wan agam n-aman yila ilalan əgğan əs juwin əd cizabaten cin təwane ən tiyo əd filtr wan arakab n-adu was itawagu dagh aman fell azizdər nasən.

Juwin əd cizabaten fanfo wan aman

Agat əshəgğər ghur affar n-əsshəghəl.

a) Igi widi wan mutər

Mutər yigamadu dagh edag n-ekkən nət egas wər əlla widi. Agat widi dagh mutər əlkəmat akatab was əha əlkadan.

Agat əsshəghəl əd widi wa olaghan (SAE 30 əd SAE 40) fell təhagət net megh turut net. Tagəwat asəmməti ən widi wan mutər alwaq kul.

- Səmmətti yat widi as iga awatan winas əktaban dagh alkad;
- Səmmətti yat widi as ikus mutər əd widi widida;
- Shuridat filtr harwa wər təgga əsəmmətti ən widi;
- Shagarat widi alwaq kul.

b) Igi n-əssans

- Əmos əssans wər alegh, yahor a taggim masar fell azizdən n-əssans;
- Agat aman dagh barile harwa wər offər mutər əsshəghəl;
- Agharat alkad ən mutər harwa wər offər əsshəghəl.

c) Anakad ghur affar n-əsshəghəl əd mutər :

- Harwa shar affar n-əsshəghəl əd əsshəghəl əd mutər yahor attagim təməwitan cin n-aggaz net fell ma yəksat əd əsshəghəl olaghan;
- Agat ənnəyat əd temse fell widi wan əssans
- Ma təsərgam temse s-agaman mutər
- Ənkədat I əssan fell ma yinghal ghur igi net
- Əswədat dagh widi wan mutər alwaq kul;
- Ənkədat I rūtər ma yirkab talaq;
- Agat mutər sudukad ən mətər iyyan (1).

d) Asinkər megh affar n-əsshəghəl

1. Əswidat dagh əssan əd widi wan mutər;
2. Edag wan allam n-əssan yahor əd təməwit təggat “o” wan tənaghəl təgga “on”;
3. Edag n-esəbdeed təgga “M”;
4. Agat edag wan ashinci dagh təməwit “S”;
5. Əswədat dagh azzal n-əssan;
6. Əqqənət ighuran win arakab;
7. Agat aman ən barile wan fanfo harwa dat affar n-əsshəghəl;
8. Ərkəbataghan n-affar n-əsshəghəl ən mutər.

e) Təməwit tan tənaghay

- Agat edag wan tənaghay dagh təməwit tan “I”;
- Agat fanfo wan əssan dagh təməwit tan “OFF” (aghafal);
- Agat edag wan aziziki ən mutər dagh təməwit tan “OFF”;
- Əkkəsət idagan win arakab;
- Dəffər əsshəghəl, əkkəsət aman dagh barile.

f) Arat n-əsshəghəlan winas ahoran əd igi əjil kul

Əsshəghəlan win əlkamnin amosan farad fell iduz ən mutər s-ulugh :

- Asawad dagh edag wan aziziki ən mutər;
- Əswədat dagh edag wan ewat;

- Ɖswədət dagh edag wan aggay n-əssans;
- As offar mutər əsshəghəl n-əfrag ashəggər ən mutər əmmos yiskha megh wər yiskha;
- Ɖswədət dagh edag wan kanbon əmmos wər tutaha tərəzay dagh idagan wiyyad;
- Harwa ghur affar n-əsshəghəl, əswədət dagh igət ən widi wan mutər;
- Ɖswədət dagh edag wan agamad n-əssans, əmmos wərtu taha tajargan;
- Ɖswədət əmmos win əlla tabude yigamadu issans, aknatu tərmaɗ harwa wər offər mutər isshəghəl ;
- Ɖswədət tolas əmmos wər əgəməɗ widi dagh mutər, akniwat.

2.2.2. Arat n-əsshəghəl wan amakno ən mutər :

Imaknan ən mutər amosanin aratan winas wər əzuwen, wər ahoran d-igi dagh bəris.

a) Ɖmmuk n-azizri ən widi wan mutər

Ɖsshəghəl di yitawagu as yikus mutər (fell as alwaq di widi azal) Ɖkkəsət asəhər ən mutər alwaq di wan agamad ən widi wa wər n-olegh.

b) Asətkər ən widi wan mutər

- Ɖhərət edag wan widi as ətkər əɗ widi kundaba əwadu d-edag net;
- Agat ənnəyat ma yiktatay widi fell as ətawadu lahan, as yitkar yila lahan tolas.

c) Ashurəd ən bujitan

- Ɖkkəsət buji dagh təməwit tan ikus;
- Ɖswədət tajargan tahat buji;
- Aknat buji as təfragh;
- Ghur igi buji farfartat təzzar;
- Farfarat buji s-ufus harwa wər tat tasoghalam.

d) Ashurəd ən filtr megh əmanzaz n-əssans

- Əkkəsət filtr, shurədat-u;
- Əswədat dagh juwin. Əmmos wər əgga lahan, as ərəza agat iyyan;
- Shurədat ilalan win hadatnin win filtr wan əssans;

e) Ashurəd ən filtr megh əmanzaz n-əssans

- Əkkəsət barile wan fanfo;
- Shurədat rue əd edag wan bolut wan aman.

f) Alkad n-əkkənni ən mutər

Əsshəghələn	Alwaq wan yazaran 20 awa	Alwaken 50 awatan	Alwaken 300 awatan
Ikus ən widi	X*	X	
Ashurəd ən buji			
Ashurəd ən filtr wan adu		X**	
Ashurəd ən filtr wan əssans		X	
Ashurəd ən fanfo wan aman		X	
Ashəggər əd əsas ən kusatan		X	
Akənni edag wan tukse			X***
Ashishigdi sufaf			X***
Akənni ən sufaf			X***

Ənnəyat :

* Əsshədat dagh edag way aha widi əjil kul, egas asəmməti ən widi yahor d-igi 20 awatan n-əsshəghəl.

** as offar mutər isshəghəl dagh edag was adu, asawad ən filtr yahor əd igi alwaq kul.

*** agat əsshəghəl əd awedum wa yəkkanan mutər.

2.2.3. Təməwit n-igi n-əsshəghəl əd mutər wan agama man

Arat was ihar əd igi

Ashəggər aratan win mutər wan agama man	Olagh	aksud	Təməwitan n-ekkönni
Fanfo wər n-əsinfəs egas ozal			
Tiyo n-əsinfəs	Wər yilla tərəzay	Yiriza	<ul style="list-style-type: none"> • Agat tiyo • Agat irakan wiyyad
Juwin win ettaf	Əlan-tan juwin əqqanan	Wər təllan juwin wər əqqənan s-ulugh	Agat, əqqənat juwin
Ellan ən fanfo wan aman	Fanfo wan aman yitkar əd aman	Fanfo tan aman wər təlla aman	Ətkkərat fanfo s-aman
Edag n-arakab n-adu	Yihar s-ulugh	Allam megh wər tənər aman	<ul style="list-style-type: none"> • Təhan s-ulugh • Shurədat
Tiyo n-arakab	Ətkar d-aman	Wər tətahan aman	Barile ətkar d-aman
Mutər wər olegh			
Asawad dagh edag wan issans	Edag olam yigan tēməwit “ON”	Edag yihar tēməwit “OFF”	Sughəmat edag əs tēməwit tan aghafal “ON”
Ashəggər wan əsans	Wər əlla wala	Yilla samalan əggan dagh aman əd tajargan	Əkkəsət əsans dagh mutər
Asawad dagh edag	Edag yigan tēməwit “ON”	Edag yigan tēməwit “OFF”	Agat “ON” dagh edag
Asawad dagh buji	Wər təlla widi fell –as megh samalan ən tamse	Təlla widi megh samalan ən tamse	Shurədat buji təzan, as wər təsinkər mutər, agat iyyat.
Asawad dagh karburatər	Attakar s-ulugh	Attakar	Anay n-awedum wa yikanan mutər
Ashəggər n-ilalan win mutər	Olagh	aksud	Təməwitan n-ekkönni
Asawad dagh widi wan mutər	Widi wan mutər olagh ogda	Widi wan mutər ikawalan	Əkkəsət widi əmmos kawala sughəlat widi dagh edag net wan yazaran
Asawad dagh edag wan agay ən mutər	Yilla tēməwit təggat	Wər əlla tēməwit tolaghat	Əgmiyat awedum wa yikanin mutər
Mutər yitagu yitazakat			
Asawad dagh edag wan əsans	Edag wan əsans yigga “ON”	Edag yihar “OFF”	Sughəlat edag wan əsans dagh tēməwit təggat “ON”
Asawad dagh əsans	Əsans wər əlla wala	Əsans yəlla tajargan əd arat aman	Əkkəsət əsans dagh mutər
Asawad dagh buji	Buji wər təlla widi	Buji təlla widi fell-	Shurədat buji təzar əmmos

	fell-as	as əd idagan ən temse	wər tægga agat iyyat
Əsənnat dagh adu	- Olagh - Iga	Wər oleggh	Shurədat-tu əs widi wan mutər
Əsənnat dagh filtr wan issans	Əssans yitasadu dagh karburatər	Əssans wər yici su dagh karburatər	Əkkəsət filtr laz-lattu suwutu tolas
Əswədat - tu	Yaha əmuk nət	Wər yaha əmuk nət	Agat – tu dagh təməwit tan « OFF »

Ashurəd ən mutər ilalan net

- Dəffər əsshəghəl, əkkəsət tajarghan tan widi;
- Shurədat mutər alwaq kul s-aman fell ikus ən talaq;
- Shurədat ilalan ənkan filtr wan adu əd arat n-əssans, ayat-tu dagh tufuk;
- Əkkəsət amadal dagh filtr əwətat-tu fell arat iyyan solan-solan;

Dagh təməwit tan faw

- Awiyat mutər dagh edag was yahoz aman;
- Ənkədat əd təzəgrət ən mutər;
- Agat I tiyo kət net egas əkfəllat-tu;
- Əswədat date dag wa əttakasan tajargan;
- Agat ənnəyat əd igi temse s-agama mutər;
- Agat ənnəyat fell əssans ma yinghal fell mutər ghur asətkər nət;
- Əswədat alwaq kul edag wa yiha widi;
- Ənkədat əd mutər ma yoggam talaq.

Agat ənnəyat fell igi n-əsshəghəl əd mutər wan agama man fell agaraw ən tənfa net. Arat wa yazara yamos anakad əd edag n-aman əd mutər əmos mytər yigaz edag olaghan fanfo kundaba yiga əlan.

Ashəggər n-idagan n-agayak

Əsahat ən mutər	HMT	Igaci n-agayak
3,5 CV	8 har 9 mətər	1 ha
2 CV	8 har 9 mətər	0,5 ha

2.2.4. Tənfə əd iban tənfa ən mutər wan agama man

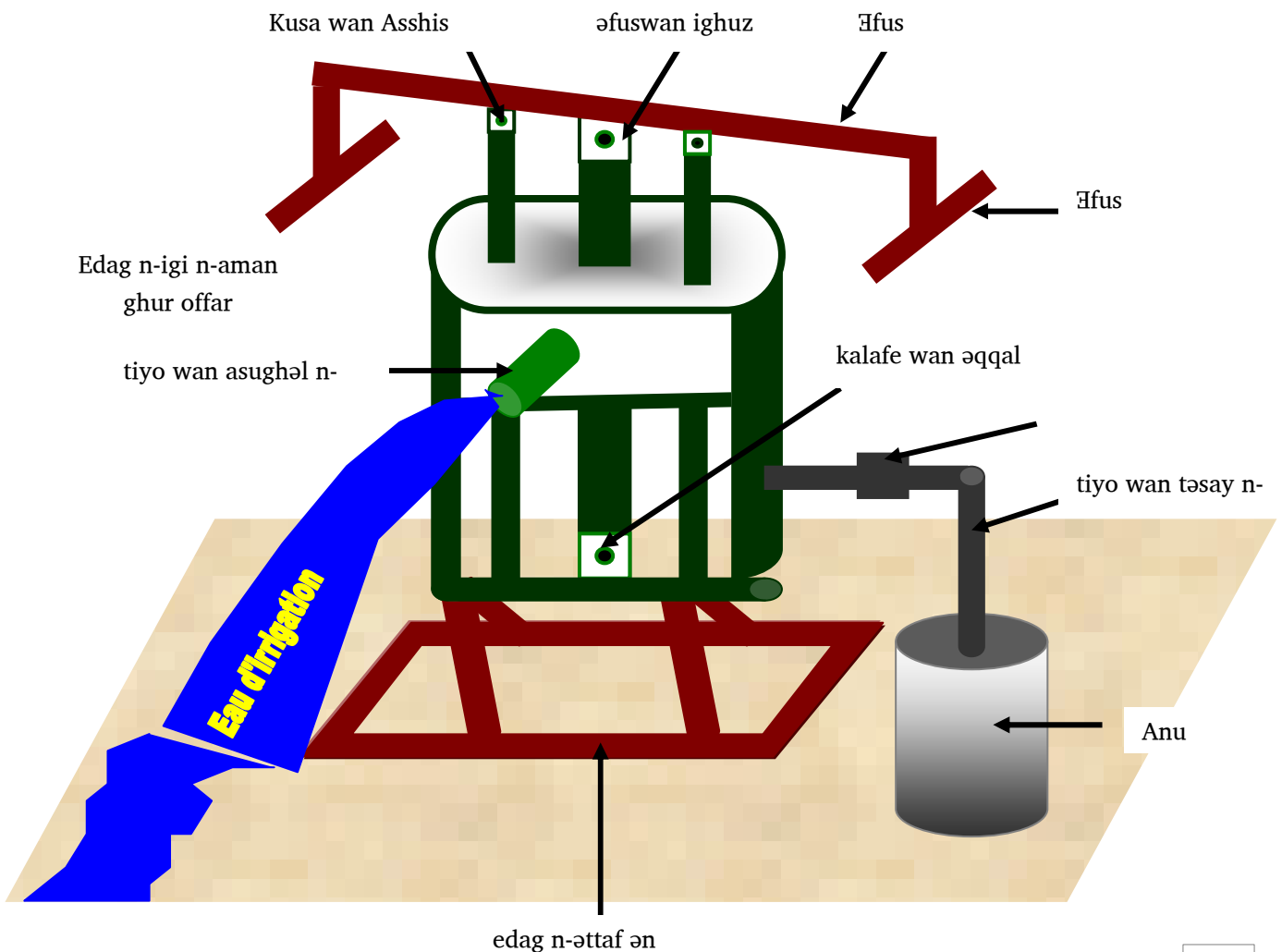
Tənfə ən mutər wan agama man təfanaz alwaq n-igi n-əsshəghəl tətəfu cighurad I əmagyak : ashisswi n-edag əd afanaz n-alwaq n-əsshəghəl. Egas mutər wan agama man yila iban tənfa tan əmagyak wan məddəran: təzəwat ghur inazzan net, tara akənni alwaq kul tara azrof tolas wan inazan n-əssans was wər təlla alwaq kul dagh əsuf.

2.3. Fanfo wan awedum (Niya əd kokari)

Dagh igaci fanfotan yile fanfo wan Niya əd kokari was təlle dagh edag kul.

2.3.1. Samalan win niya əd kokari

Fell affala fanfo, yahay tiyotan əsshin iyyan wan agam n-aman wa ghadan itaggin dagh aghalal n-aman.

2.3.2. Əsshəghəl ən Niya əd kokari

a) Igi net dagh edag : igi net dagh edag NDK tara aratan ənkan :

- Tiyo wan arakab;
- Tiyo wan asughəl;
- Əsshin dagan;
- Alkad wan adan ən mota megh babər.

Tiyotan ahoran əd təwagne dagh fanfocad ətwəkkənan əd alkad fell amagal n-agamad n-adu.cEdag n-igi net yilla əlməghsud fell arakab n-aman (8 har 9 mətər dagh edər n-anu).

b) Asegti : Fanfo yahor əd adakal n-aman fell igi n-əsshəghəl əd fiston əd arakab n-aman dagh anu. Agat so iyyan n-aman.

c) Arakab : As tofaram arakab, agat s-affala əd sərəs s-əfus wan fanfo; ətiwara igi n-əsshəghən wa əs əsshin aytedum.

2.3.3. Akənni ən Niya əd kokari

Fanfo wər təttəgu

Ashəggər n-ilalan win fanfo	Olagh	aksud	Təməwitan n-əkkənni
Fanfo wər təttəgu			
Asawaqd dagh kalafe wər ətəkkəl	Alam əd aghafal	Wər n-əghəfəl	Shurədat kalafe
Asawad dagh manometri	Wər ətiki 8 har 9 mətər	Təzəgrət 8 har 9 mətər ma tin ma tin yokay	Sughəlat təzəgrət ən tiyo 8 har 9 mətər
Asawad dagh tiyo wan agam	Wər əlla tabude	Təlle tabude	Əqəbnat əs alkad
Fanfo yihar			
Asawad dagh təzoliyawan	- han ənnuk nasən - Wər əlan tənfa taggət	Fanfo yihar	- gat widi dagh təzoliyawan - Agat wiyad təzoliyawan

2.3.4. Tənfə əd iban tənfa Niya əd kəkari

Ənfawen cin Niya əd kəkari :

- Wər tara əsshəghəl yaggən ənkan mutər wan agam n-aman;
- Wər təzuwat;
- İlalan namakno nət əlan-tu dagh idagam kul;
- İlalan net wər tara cighurad ghur aga net;
- Təshashu edag əlan 0,25ha;
- Wər təlla uzuk;

Iban tənfa net : Tara cighurad n-awedum

III. DOKITAN WIN ASSHISWI

3.1. Igət

Əlan-tu dokitan win asshiswi s-igət :

- Dokitan win tiyo ƏVC igi nasən wər iga harwa fell əzəwi n-ilalan nasən, əd igi nasən;
- Asshiwi wan tadaba, wər əgət dagh idaggan;
- Dokitan win amadal;
- Asshiswi wan dokitan ənta a yiggətan dagh idaggan fell-as wər əzəzwat.

Doki was əttawagu

doki was ahan-tu

doki was itawagu fell

Doki wan asshiswi yahor əd azlulugh; aman ətazalan ghas nasən, əttəwara d-igicahun dagh dokitan n-aman əmmos edag wər əlla cihun.

Fell asəlməd, dəffər takkat əd asəkni wan muse , səlmədat aytedum gərasan.

Ma təkshadam alwaq ghur asəlməd wan imi agat əsshəghəl wan fassan .

3.2. Tənfə əd iban tənfa n-ashiswi

Asshiswi wa yilla tənfa wen :

- Akənni əd aghan əd kossa; əlkəmat ənnugh n-edag;
- Asawad dagh aman fell as ahan dat tək.

Əlan-tu iban tənfa wen əm mosan :

- Aghasad n-aman dagh edag was əlla amadal;
- Tara asawad alwaq kul kul fell-as cingəla megh ifanghalan ma ətkaran arzin;
- Iguz megh agamad yəl yifanaz təməwit n-edag ikus yəl fawda.